

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

Upravištvo:

Tršćeranova ulica št. 24
Telefon št. 36.

Račun kr. pošt. ček. urad.
šte. 11.842.

Izhaja ob 4 zjutraj.
Štane celotno . . . 240 K
Mesечно . . . . . 20 .
p inozemstvo . . . 600 .
Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
malí oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1 .

Angleška obtožnica profi Jugoslaviji

PRVI DAN RAZPRAVE PRED ZVEZO NARODOV. — ODGO-
VOR JUGOSLOVANSKEGA DELEGATA. — ČESKOSLOVAŠKA
NA STRANI JUGOSLAVIJE.

Pariz, 18. novembra. Včeraj ob 10. in
poldne se je sestel k javni seji
svete zveze narodov pod predsedstvom
Bourgoisa. Naši trije delegati in
albanški delegati so zavzeli mesta na
desni strani stola. Obe delegaciji, na-
imel v albanško ločijo tolmači, ki sede
med njima. V dvorani se nahaja manjše
število občinstva, nekatere osebe diplo-
matskih krogov, kakor tudi nekaj časni-
karjev.

EKSPOZE ANGLEŠKEGA ZASTOPNIKA

Ko je Leon Bourgois otvoril sejo, je
dal besedo angleškemu delegatu Fisher-
ju, ki je govoril v angleškem jeziku. Fi-
sher je prišel s čitanjem Lloyd Georgeve
projavke, poslano tajništvu zveze nar-
odov, ter je za tem razvil stališče an-
gleške vlade glede jugoslovansko-alban-
skega spora. Britanska vlada je motrila
v poslednjem času z veliko skrbjo vo-
jske operacije v severni Albaniji. Do-
gledki v Albaniji, ki se po informacijah
nadaljujejo, so takega značaja, da spajo-
lje v kompetenco zveze narodov. Treba
je bilo podvzeti korake, da se ustavi
to gibanje. Jugoslavija kakor Albanija
ima članice zveze narodov in obe sta se
obvezovali, da bosta izvrševali vse
obveznosti, ki izvirajo iz tega. Na pod-
lagi čl. 19 so vsi člani zveze narodov
pristali, da se v slučaju, ako med njimi
vstanejo spori, ki bi mogli izzvati pre-
kinjenje odnosov, podvržejo arbitraži
ali proučevanju teh sporov po svetu zve-
ze narodov. Isti člen določa, da člani
zveze narodov nimajo pravice uporabljati
orožja prej, nego so minuli trije me-
sedi, ko je padla odločitev arbitraže ali
pa ko je izšlo poročilo sveta. Z ozirom
na to predstavlja vsak vpad ali izziva-
nje od strani Jugoslavije in Albanije po-
suzenje britanske vlade kršitev pakta.
Albanska vlada je kot slabejša od obeh
zainteresiranih strani sporočila močnejši
zainteresirani strani, da je kršila pakt.
Albanska vlada je naslovlila tudi na zve-
zo narodov apel, ki se ne more prezreti,
ker bi drugače postali iluzorni predpisi
pakta. Angleška vlada je smatrala, da
je neobhodno potrebno, da se sestane
svet zveze narodov in zasliši mnenje in
garancije obeh zainteresiranih strani. V
slučaju, da bi ta pojasnila ne bila zado-
voljujoča in ako bi dana zagotovila ne
bila popolna, bi svet moral proučiti u-
činke, ki bi jih bilo treba podvzeti, da
se varuje spoštovanje obveznosti pakta.

POKLON SRBIJI IN SRBSKI VOJSKI.

Predlagajoč svetu zveze narodov na-
poučevanje to vprašanje ne preveča
angleške vlade nobeno neprijateljsko
čustvo napram vladi kraljevine Srbov,
Hrvatov in Slovencev. «Mi v Angliji smo
se vsi», pravi angleški delegat, «divili ju-
stično in hrabrosti srbskega naroda v
dnevi narodne nesreče. To je bil predmet
občudovanja vseh nas v času poslednje
vojne. Angleška vlada in angleški nar-
od gojita največje simpatije za srbski
narod in zelo cenita svojstva srbskega
naroda. Tudi po vojni sta pripravljena
podpirati ga z vsemi potrebnimi sred-
stvi, da omogočimo razvoj napredka.
Čelimo, da zavzame srbski narod mesto
med najnaprednejšimi narodi Evrope.
Prepričan sem, da dele čustva, ki jih
goji Velika Britanija napram temu hrab-
rnemu narodu, tudi vsi tovariši, ki sede
za to mizo.

KAKO SO NAM GOSPODJE ANGLEZI
NAKLONJENI.

Lord Fisher navaja nato kot poseben
dokaz naklonjenosti napram srbskemu
narodu sklep, ambandske konference
glede mej Albanije. Mnogo truda je bilo
da je dobila Albanija mejo od leta 1918.
Poprava meje se je izvršila v korist Ju-
goslavije zaradi bojazni, da bi ne prišlo
do noredov na severno albanski meji, in
zlasti zaradi dejstva, da albanska vlada
se ni priznala od vseh držav. Konferenca
poslanikov je dala močnejši državi stra-
tegične postavke v upanju, da se ne bo
pritožila glede tega sklepa. Mislim,
da se vsi strinjamo v tem, da manifesti-
ramo svoje spoštovanje napram narodu
Srbov, Hrvatov in Slovencev in da ne
moremo ničesar storiti, kar bi bilo tež-
ko za srbski narod, ki pa naj se upra-
vi obtožbe.

ČESA NAS ANGLIJA OBTOZUJE.

Angleški delegat je nato navajal dej-
stva zaradi katerih nas angleška vlada
obtožuje.

Omenjal je zlasti vpad Marka Gjonija
v severno Albanijo meseca julija, ki pa
je bil odbit in se je Marko Gjonij umaknil
v Prizren. Nadalje napad Halida Lešija
z 12.000 komitaji v mesecu avgustu. Isto-
tako je omenjal jugoslovanski ultimatum
od dne 1. oktobra ter navajal poročila beo-
grajskih istov o napredovanju jugoslo-
venskih čet v Albaniji. Nadalje je navajal
neko izjavo jugoslovanskega glavnega
poveljnika čet na albanski meji, ki je de-
lal: «Ako bomo prisiljeni pričeti z
vojaškimi operacijami, vam lamčim, da se
ne ustavim, dokler ne pridem do Ja-
dranskega morja in ne zavzamem Dra-
ča». Angleška vlada je tudi dobila vesti,
da obstoji načrt z namenom, odcipeti se-
verno Albanijo od tiranske vlade, in sicer
na ta način, da se pridobe nekateri miri-
ditski voditelji za to, da proglašajo neod-
visno republiko. Miriditski vpad od 2. av-
gusta da so vodili častniki jugoslovanske
vojske in vpad je bil organiziran na
ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in
Slovencev. Med rednimi četami miridit-
ske vojske da so bile ruske čete, ki so
bile prej del Wranglove vojske. Zakaj je
proglašal o miriditski republici datiran na
ozemlju kraljevine SHS, in zakaj je ob-
javila teh vesti izhajala samo preko beo-
grajskega presbiterja. Beograjski listi niso
skrivali, da je beograjska vlada podpi-
rala miriditsko gibanje. Fisher je nadalje
izjavil, da je angleška vlada z ozirom na
veliko število dokumentov prepričana, da
krščansko prebivalstvo Albanije in nje-
govih voditelji žele edinstvo Albanije in
da je želja za ustvaritev miriditske re-
publike bila samo izgovor.

TEORIJA DEMARKACIJSKE ČRTE.

Zatem je Fisher govoril o postopanju
jugoslovanskih čet v Albaniji, in sicer na
drugi strani demarkacijske črte. Demar-
kacijska črta je bila določena z namenom,
ne da okupira srbska vojska za
stalno albansko ozemlje, temveč samo
zato, da se določi meja med srbskimi in
italijanskimi četami. Srbske čete so o-
kupirale albansko ozemlje do demarka-
cijske črte po naredbi mednarodnega
glavnega poveljnika, vsled česar niso
predstavljale nacionalne vojske, temveč
mednarodno okupacijsko vojsko.

«INCIDENT KONČAN».

Angleški delegat je nadalje navajal na
podlagi albanskih poročil slučajne plenit-
ve in porušenja vasi ter je izjavil, da so
dejstva navedena v albanskih poročilih,
potrjena z brzojavko angleškega konzula
v Draču. Fisher je končal svoj govor z
izjavo, da je z zadovoljstvom doznal, da
sta obe vladi sprejeli sklep konference
poslanikov, vsled česar se more vsa in-
cident smatrati za končan. Izjavil je, da
je prepričan, da bo kraljevina Srbov, Hr-
vatov in Slovencev odpoklicala svoje čete
za mejo.

PREDESEDNIK SVETA ZVEZE NARODOV JE
NATO PODELIL BESEDO NAŠEMU DELEGATU
DR. BOŠKOVIČU, DA OBJASNI STALIŠČE
KRALJEVE VLADE V TEM VPRAŠANJU.

IZJAVE NAŠEGA DELEGATA.

Naš delegat dr. Bošković je izjavil
početkom svojega govora, da si prid-
ružuje pravico, podati na eni prihodnjih
sej svoj ekspozé v podrobnosti, med-
tem ko hoče sedaj podati samo nekaj
opazk k poročilu angleškega delegata
Fisherja. Britanska vlada, pravi doktor
Bošković, namigava na dejstva, ki po
njemem pojmovanju opravičujejo skli-
canje seje sveta zveze narodov in
uporabo določb pakta za kraljevino
Srbov, Hrvatov in Slovencev radi od-
klonitve izvršitve odloka, ki dosele
niti še ni bil izdan. V drugem delu
svojih zahtev misli angleška vlada na
prodiranje jugoslovanskih čet preko
demarkacijske črte. Glede tega moram
izjaviti, da naše čete niso nikdar pre-
stopile mejo, ki je bila določena kon-
cem vojne. Dogodilo se je nekoliko
spopadov v prejšnjih časih. Ta dejstva
so znana vsem zaveznikiškim vladam.
Preteklo leto smo doživeli oster na-
pad albanskih čet, ki so vdrle na naše
ozemlje. Zahtevali smo od albanske
vlade, naj se tvori anketa o tem spo-
padu. Pristavljam, da nam je albanska
vlada v onem času sporočila, da ni
zmožna zabraniti albanskim četam na-
pada. Letos so se ti napadi ponovili v
okolici mesta Arasa na Drimu. Moram
pripomniti, da so se ti napadi dogo-
dili na demarkacijski črti in da je iz-
zivanje izšlo vedno od albanske strani,
vsled česar nam ni preostalo drugo,

kakor da se branimo. Radi tega je po-
polnoma naravno, da smo morali od
obrambe preiti v napad. Edini način,
da se dobi točno sliko o tem, bi bil v
tem, da bi se izvedla anketa. Tako
dolgo, dokler ne poda svojega mnenja
ta anketa, imamo pravico, da pravimo,
da se ne moremo smatrati za
krivce. Navedbe, na katere se upira
angleška vlada, niso točne. Zveza nar-
odov more tem manj razmotrivati o
uporabi člena 16., ker so bile meje
med Jugoslavijo in Albanijo določene,
ne da bi bila naša kraljevina vprašana.
Navzlic temu se Jugoslavija podvrže
sklepu veleposlaniške konference ter
bo svojim četam izdala naredbo, naj se
umaknejo do demarkacijske črte.
Gibanje v severni Albaniji je gibanje
krščanskih plemen za posebno avto-
nomijo. Jugoslavija ne prikriva svojih
simpatij napram tem plemenom in je
sklenila, predložiti njihove zahteve
svetu narodov in zaveznikiškim vladam.
Jugoslovanske čete niso nikdar iz-
lastne inicijative prekoračila Franče-
vo demarkacijske črte. Končno je
delegat Bošković poudaril, da Ju-
goslavija spoštuje sklep veleposlanikov
ter si je obširnejše izjave pridržal za
jutri.

ARNAVTSKA JAGNJETA.

Albanski delegat Mehmed Konica je
poudaril, da sprejema Albanija odločitev
vleposlaniške konference glede granice.
Drugi delegat Frateri je naglašal miro-
ljubnost albanske vlade ter predložil, naj
bi posebna permanentna komisija, sestoi-
la iz po enega zastopnika Jugoslavije,
Albanije in Zveze narodov, nadzorovala
granico. Frateri si je pridržal pravico
zahtevati odškodnino, češ, vojskovanje je
stalo Albanijo milijon frankov. Negiral je
roparska nasilstva albanskih top na Ju-
goslovanskem ozemlju ter trdil, da smo mi
porušili mnoga arnavtska sela.

Predsednik Bourgois je ugotovil, da
sta zastopnika obeh vlad izjavila, da
sprejemata sklepe veleposlaniške konfe-
rence o albanskih mejah. Pristavil je, da
je ministrski predsednik Pašić poslal ve-
leposlaniški konferenci odgovor, v katerem
zahteva popravo meje na nekaterih
mestih, ki so netočno označena, da pa
s protestom in obžalovanjem sprejema
sklep, da se izogne težkim posledicam,
ki bi nastale, ako bi ga ne sprejel.
Nato je bila seja odgođena na jutri.

NEUGODEN VTIS FISHERJEVEGA
EKSPOZEJA.

Pariz, 18. novembra. Svet Zveze
narodov je dobil vtis, da je angleški
delegat Fisher stavil v svoje poro-
čilo popolnoma pristransko argumen-
tacijsko, uporabljajoč albanska poro-
čila, med tem ko na drugi strani ni
vpošteval stališča naše vlade, dasi je
navajal pisavo naših listov in infor-
macije tiska, kar pa nikakor ne more
služiti kot dokaz za argumentacijo
pred svetom Zveze narodov. Razen
tega se mora pripomniti, da angleški
delegat ni več omenjal čl. 16. pakta,
kakor je to storil Lloyd George v
svoji brzojavki tajništvu Zveze nar-
odov. Angleški delegat ni omenjal
tega člena pakta Zveze narodov, da
opraviči stališče angleške vlade. Mo-
re se sklepati, da je angleška vlada
umela hitro in na lahek način poslu-
žiti se člena 16., dasi ni imela opravi-
čila. V ostalem je tudi list «Times»
pred nekaj dnevi ostro kritikoval
to zablodo angleške vlade, ki se
skrbno izogiba ter skriva v krogu
sveta Zveze narodov, ki izraža za-
dovolnost, da je albanski konflikt
na potu ugodne rešitve.

ZVESTOBA ZA ZVESTOBO.

Pariz, 18. novembra. (Izv.) «Petit
Parisien» poroča: Na včerajšnji seji
vleposlaniške konference je naznanil
ministrski predsednik Bonomi, da je
poslal českoslovaški zunanji minister
dr. Beneš zaveznikiškim vladam in Zvezi
narodov istočasno brzojavko, v ka-
teri jamči za dober namen jugoslovan-
ske vlade v albanskem vprašanju in
pripominja, da je nasvetoval jugoslo-
vanski vladi zmrnost in ji objubil
svoje pomoči, ako bi nastale take re-
šitve albanskega vprašanja kakor tež-
koče za Jugoslavijo.

KRVAV POZDRAV ANGLEŠKEMU
PRESTOLONASLEDNIKU V INDIJI

LONDON, 17. novembra. Pri prihodu
waleškega princa v Bombay je prišlo do
resnih nemirov, ki izvirajo iz agitacije
elementov, ki so sovražni Angliji. Veliko
število oseb je bilo umrčenih ali ranjenih.

ZELEZNIŠKA NESREČA PRI NISU.

Beograd, 18. novembra. (Izv.) Včeraj
je skočil s tira brzovlak na progi Beo-
grad-Niš pri km 208. Nesreča se je zgo-
dila vsled trhljih železniških orogov. Po-
drobnosti še niso znane.

„Nemčija je beraška država“

STRAHOVITE ŠTEVILKE NEMŠKEGA PRORAČUNA.

«NEMCIJA BERASKA DRŽAVA.»
Berlin, 18. novembra. (Izv.) «Nem-
čija je beraška država» s temi besedami
je izročil danes zastopnik vlade
državnemu zboru dodatke k proračunu
za leto 1921. Po tem proračunu znašajo
reparacijska plačila antanti
112-25 milijard mark. Vsota pa se bo
gotovo še povečala, ker je pričakovati
nadaljni padec nemške valute. Na-
knadni proračun izkazuje dalje 13-205
milijard mark za povisjanje uradniških
prejemkov. Od posameznih zanimivej-
ših postavk je omeniti: Povisjanje pre-
jemkov državnega predsednika 450
tisoč mark letno, v proračunu zunanjo-
ga ministristva 21 milijonov za naba-
vo poslopja v Parizu za nemške obno-
vitvene oblasti, v proračunu notranje-
ga ministristva pol milijona mark za
objavo listin o premirju in predzgodovni
mirovne pogodbe. Poštni in želez-

niški deficit znaša 20 milijard mark.
Proračun za izvedbo mirovne pogodbe
vsebuje sledeče tekoče izdatke: za
okupacijsko armado 5800 milijonov, za
medzavozniške komisije 1200 milijonov,
za reparacijske komisije 800 milio-
nov. Primanjkijaj za leto 1921. znaša
skupno 161-06 milijard mark. pri-
čemer pa je še pripomniti, da pridejo
reparacijska bremena šele prihodnje
leto do polne veljave.

Vlada je pripravljala zato največjo
varčnost in naznanila, da se morajo
ustaviti doplačila, ki jih plačuje vlada
za preživljanje prebivalstva.

NEMIRI V BERLINU.

Berlin, 18. novembra. Danes popoldne
je množica oplenila več trgovin. Gruče
ljudi so razbijale okna in ropale po trgo-
vinah. Trije izmed storilcev so bili are-
tirani.

Naš definitivni budžet

DEFICIT 997 MILIJONOV. — VPRAŠANJE POKRITJA.

Beograd, 18. novembra. (Izv.) Na
današnji seji ministrskega sveta je
predlagal finančni minister Kumanudi,
da se potom ukaza predložiti finančnemu
odboru zakonodajne skupščine
predlog o budžetu za leto 1922., ki
znaša po vseh redukcijah 6250 milijonov
dinarjev. Ta deficit naj bi se pokrili z
davkom na premoženje in z doklado
na neposredni davek. O teh predlogih
se je razvila daljša diskusija. Končna
odločitev bo padla šele na jutrišnji seji
ministrskega sveta.

Ministrski svet je nadalje določil, da
se imata proslaviti samo kraljev rojstni
dan in 1. december, dan ujedinjen-
ja kot državna praznika, vsi drugi
odpadejo.

POLITIČNI POLOZAJ.

Beograd, 18. novembra. (Izv.) V po-
litični situaciji ni nastala nobena spre-
memba. Ministrski predsednik Pašić je
v razgovoru z demokratskimi politiki
izrazil trdno nadejo, da bodo vsa do-
sedaj še sporna vprašanja skoraj po-
ravnanja. Član kabineta je na vpra-
šanje vsa dopisnika, ali je pričako-
vati krize, izjavil: «Križa ne obstoji.
Ministrski svet dela normalno in vsi
posli gredo svojim rednim potom. Kri-
ze ni, in nadejati se je, da je tudi ne
bo. Tako na demokratski kakor na ra-
dikalni strani postoji trdna odločnost,
vzdržati sedanjí sporazum, ki je edina
garancija konsolidacije notranjepoli-
tičnih razmer.»

ZA ZAŠČITO NAŠE VALUTE.

Beograd, 18. novembra. (Izv.) Danes
so se vršila posvetovanja med predstavi-
niki Narodne banke in zastopniki sindi-
kata privatnih denarnih zavodov glede za-
ščite naše valute. Sklenjeno je bilo, da
se pozovejo vsi bančni zavodi, da skupno
z Narodno banko vodijo promet z va-
lutami in devizami. Vsaka prošnja za

uvoz se ima predložiti filijalki Narodne
banke, odnosno pri posebnem odseku, ki
bo zato ustanovljen, ter se bodo potem
odstopale devize po dnevnem kurzu. Cen-
trala, v katero bodo delegirani gospodar-
ski faktorji in predstavniki finančnega
ministristva, bo izdajala direktive za delo
odborov, ki bodo pri Narodni banki in sin-
dikatih novčanih zavodov ustanovljeni.
Tudi devize za državne nabave se bodo
kupovala tem potom.

IZ ZAKONODAJNEGA ODBORA

Beograd, 18. novembra. (Izv.) Danes
dopoldne se je vršila seja sekcije za-
konodajnega odbora za razdelitev drž-
žave v oblasti in ureditev samouprave
v oblastih in srezih. Predsedoval je
Nastaz Petrović. Klerikalni poslanec
Jožo Gostinčar je podal imenom
klerikalnega kluba izjavo, da njegova
stranka vztraja na stališču proti usta-
vi in da bo zato spremljala delo sek-
cije le kot opazovalec. Njegova iz-
java je napravila na vse navzoče komi-
ničen vtis, ker so se klerikalci s temi
sami obsodili v nedelavnost.

Sledila je razprava o vprašanju,
kako bi se omogočilo poslancom vseh
okrajev, da podajo svojo izjavo glede
razdelitve države v oblasti. Pojavili
sta se dve mišljenji: eno, da naj poda
vsak poslanec svojo izjavo, drugo, da
samo nosilci list. Končno je bilo skle-
njeno, da se klubovi predsedniki po-
zovejo, naj se o tem vprašanju spo-
razumejo s svojimi tovariši, med tem
pa bo odsek razpravljaj samo o samo-
upravi oblasti in srezov.

VPRAŠANJE PROFESORSKIH NADUR

Beograd, 18. novembra. (Izv.) Druga
sekcija zakonodajnega odbora je razprav-
ljala danes o uredbi glede nadur srednje-
školskih profesorjev in je sklenila, naj se
doseže s finančno sekcijo sporazum, ali
naj dobe profesorji nove dodatke kakor
sodniki, ali pa ostane pri starem.

Nov ameriški predlog v Washingtonu

Razočarani Briand.

Washington, dne 18. novembra. (Izv.)
«Chicago Tribune» poroča: Zedinjene drž-
žave so na konferenci izjavile, da so pri-
pravljene podpisati omejitve oboroževanja
ne oziraje se na kake dogovore o
vprašanju daljnega vztrika. Seveda pred-
postavljajo, da bodo tudi ostale velesile
pristale na sorazmerno omejitve oboro-
žitve. Izjava ameriške vlade je napravila
ogromen vtis in je prišla popolnoma ne-
pričakovano, ker je znano, da je Ameri-
ka prepričana, da je razoroženje odvisno
od rešitve problema daljnega vztrika.

Pariz, 19. novembra. (Izv.) Poluradno
se potrjuje, da odpotuje francoski min-
istrski predsednik Briand še 28. novembra
iz Washingtona. Dne 24. nov. mu bo po-
deljena v Newyorku diploma kolumbijske
univerze, dne 25. nov. pa se nato
vkrca na parnik «Paris» in vrne v Fran-
cijo. Listi poročajo, da je Briand razo-
čaran, ker se mu ni posrečilo vzbuditi na
washingtonski konferenci zanimanje za
obnovitveno akcijo in za garancije var-
stva proti napadom na Francijo.

Washington, 18. novembra. (Brezšič-
no). «Chicago Tribune» javlja, da se je
med Zedinjenimi državami in Japonsko
sklenil dogovor glede otoka Yap.

London, 18. novembra. (Izv.) Angleška
admiralšteta je ustavila gradnjo treh
naddreadnoughtov.

POGREB FAŠISTOVSKIH ŽRTEV V RIMU.

Rim, 17. novembra. (Izv.) Danes se je
tu vršil pogreb žrtev, ki so padle vsled
nasilnosti fašistov. Rimsko ljudstvo se je
pogreba udeležilo v ogromnem številu.
Vsaga skupaj je bilo v sprevidu nad sto-
tisoč oseb. V znak sožalja so bile za
časa sprevida zaprte vse tvornice in de-
lavnice. Ulice, po katerih se je sprevid
pomikal, so bile odete v žalne barve.

Genova, 17. novembra. (Izv.) Prvi dan
generalnega štrajka v Genovi in v celi
ligurski pokrajini je potekel popolnoma
mirno.

Trst, 17. novembra. (Izv.) Jutri zjutraj
pride po vsej Italiji uradno ljudsko
štetje.

SINOVIJEV NAPOVEDUJE NOVE
BOLJŠEVIŠKE POTRESE.

Pariz, 17. novembra. «Humanites» ob-
javlja članek Sinovjeva, ki izjava, da je
najvažnejši uspeh moskovskega kongre-
sa ta, da se je tretja internacionala pri-
lagodila novo ustvarjenemu položaju.
Komunisti si prizadevajo, da bi prole-
tarske mase pritegnili popolnoma in da
bi svoje delovanje raztegnili na vse or-
ganizacije, do športnih udruženj. Revo-
lucija še ni končana. V bodočnosti, ki
ni daleč, se pripravljajo novi boji, ki bo-
do Evropo in ves svet pretresli bolj, ka-
kor vsi dosežani boji.

Nadaljevanje plenarne seje višjega šolskega sveta

V Ljubljani, dne 18. novembra.

Na početku današnje seje višjega šolskega sveta je dal predsednik višjega šolskega sveta dr. Stan. Bevk na razpravo predlog zastopnika starišev v višjem šolskem svetu g. Engelberta Franchettija, s katerim naj se ukinejo razven normiranih vse nedeljske in tedenske maše na vseh šolah v Sloveniji.

Zivahna debata o verskem pouku.

O predlogu referenta okrajni glavar dr. Karlin. Kaže na razliko tozadnjih zakonskih določb bivše avstrijske ustave ter v ustavi kraljevine SHS. Čl. 16. naše ustave jamči starišem prosto voljo za odločitev, da njihovi otroci obiskujejo verski pouk ali pa ne. Fakultativnost verskega pouka pa je smatrati tako, da je od njega mogoče oprostiti le poddružne učence na željo vzgojiteljev. Referent se sklicuje tudi na mnenje vsoučilskega profesorja Rado Kušjeja, izraženo v članiku, ki ga je prinesla 15./16. številka «Njive» in v katerem, pripaja avtor do zaključka, da je obveznost verskega pouka v šolah prenehala. Otroci se udeležujejo verskega pouka, šolskih maš, spovedi in verskih vaj le dolejš, dokler se stariši s tem strinjajo.

Jako živahne debate, ki je sledila poročilu referenta in je trajala maloma čeli dve uri, so se udeležili gg. kanonik Vrabec, podpredsednik višjega šolskega sveta Dimnik, kanonik Nadrah, višji šolski nadzornik Gangl, vladni tajnik dr. Majcen, šef oddelka za socialno skrb Ribnikar ter ravnatelj dr. Pipenbacher.

Kanonik Vrabec predlaga, da naj se izvršitev določbe § 16 v ustavi prepušča poznajli zakonodajci, zlasti ker se ne ve na kak način se hoče dati starišem prilika, da izražajo svojo voljo glede verskega pouka. Kanonik Nadrah predlaga, da naj se zavrne predlog g. Franchettija, ker država za verski pouk v šoli ne nima nadomestila za pouk morale. Tudi bi po njegovem mnenju rodila odprava tega pouka komunista. (Modklic: Imamo tudi katoliške komuniste.) Ravnatelj Dimnik opozarja na velike nepravilnosti in na napor in škodo, ki jo ima mladina od obiska skupnih šolskih maš. Učencem z odpravo šolskih maš ki jih je svojčas le na nekaterih šolah uvedel dr. Lampe, ni vzeta možnost, da gredo sami, ali pa v spremstvu z vzgojitelji.

Predsednik višjega šolskega sveta dr. Bevk opozarja na težaven položaj, v katerem je predsedstvo višjega šolskega sveta, ako kdo zahteva od njega jasne stališče z ozirom na čl. 16. ustave. Vladni tajnik Majcen se pridružuje mnenju, da je verski pouk po naši ustavi fakultativen. Glede odprave šolskih maš je mnenja, da končna odločitev o tej zadevi ne spada v kompetenco višjega šolskega sveta. Višji šolski nadzornik Gangl je za to, da se izvršujejo določbe ustave, na katero so tudi člani višjega šolskega sveta prisegli. Zdi se mu potrebno, da bi se izdala določila kedar bihko stariši izrazijo želje glede šolskega pouka n. pr. v začetku leta, ali pomesta. Prenehanje v verskem pouku sredi šolske dobe ni bilo koristno za disciplino šole. Šef socialnega skrbstva Ribnikar je za takojšnje razločitev, kako stališče zavzema v tem vprašanju šolska oblast, ker stariši ne smejo biti prikrašani na državnih pravicah, ki so jih pridobili v ustavo. Glede morale pravi, da bi se dalo z gospodom Nadraham polemizirati nekaj dni, ali še dalj časa. On ni mnenja, da nadomestuje verski pouk moralno vzgojo. Sicer pa naj se v po-

rednih slučajih prepusti staršem svobodno odločitev, če smatrajo za moralnejši verski pouk, ali pa kak drug način vzgoje. Govornik predlaga na koncu svojih izjavah naslednji dopolnilni predlog:

«Predsedstvu višjega šolskega sveta naj služi v ravnanje, da je na željo roditeljev, ali njih namestnikov poddružne učence v smislu čl. 16. ustave brez nadaljnjega oprostila verskega pouka.»

Pri glasovanju je bi sprejel Ribnikarjev predlog s 13 glasovi proti 2, Franchettijev predlog pa z večino glasov. Protipredlog kanonika Nadraha in Vraberja sta s tem glasovanjem propadla.

Nagrade za nadure učiteljem in katehetom.

Po krajši debati je po referatu okr. glav. dr. Karlina sklenil višji šolski svet predložiti vladi v potrditve uredbo, ki določa:

«Posvetnim literarnim učnim osebam in stalnim veroučiteljem ter začasnim veroučiteljem z mesečno plačo na ljudskih šolah se dejanska nadstevina ura pouka nagraja z 19, vsakokratnih mesečnih celokupnih osebnih službenih prejemkov poučujoče učne osebe.

Glede na najvišjo učno obveznost navedenih posvetnih in duhovnih učnih oseb veljajo dosedanj predpisi.»

Naredba naj velja od 1. januarja 1921.

Sklenjeno je bilo tudi, da naj izdela predsedstvo slično naredbo za meščanskošolsko učiteljstvo.

Do sedaj so dobivali kateheti na ljudskih šolah za eno konkretno naduro nagrade po 2 K, učiteljske osebe pa po 1 K. Po novi naredbi bi dobivali vsi enako vsoto in sicer bi ta znašala okoli 30 K do 60 K, kakor je pač plača z ozirom na starost različna.

Razširjenje ljudskih šol.

Razširijo se sledeče ljudske šole: v Sori v trirazrednico, v Proloki v dvorazrednico, v Turnišču v šestrzrednico, v St. Vidu pri Stični v petrazrednico, v Vel. Gabru v petrazrednico, v Trzinu deliška šola v petrazrednico, v Sorci v dvorazrednico, v Brazlovčah v šestrzrednico, v Vel. Lenju v šestrzrednico z eno vzporednico, v Dragi v dvorazrednico.

Preureditev šol, nove šole, nova učna mesta.

V Dolnji Lendavi se ukinejo tri madžarske verske šole (kat., prot., žid.) in se prikljopijo kot madžarske vzporednice k slovenski državni petrazrednici.

Na Holmcu na bivšem Koroskem se je ustanovila nova ljudska šola.

Pri St. Jurju ob Taboru se otvori nova vzporednica.

Sistemiziranje stalnih služb učitelje ženskih ročnih del se sklene za ljudsko šolo v Krašnji, Blagovici in Zlatem polju s sedežem v Krašnji. Nastavi se Katarina Potrato. Za ljudsko šolo v St. Ilju pod Turjakom, v St. Vidu pod Valčekom in v Šniklavžu z uradnim sedežem v St. Ilju. Služba se razpiše. Za šolo v St. Jurju ob Taboru, v Lokah in na Gornjskem z uradnim sedežem v St. Jurju. Za šolo na Polzeli in v St. Petru v Sav. dolini z uradnim sedežem na Polzeli. Za Polzele se imenuje gospa Josipina Kitova. Mesto v St. Jurju se razpiše.

Pritožba proti prelošanju vasi Lučarjev Kal v šolski okoliš Polje in proti prelošanju vasi Kančič, Zebja vas in Bršljin v šolski okoliš novomeški se zavrnejo.

Ovadbę župnika Jančiča.

Ovadbę župnika dr. Jančiča proti nadučitelju Robertu Senici pri St. Petru v Savinjski dolini, vsled kojih je bil dr.

Jančič svojčas sodniško obsojen, so priče tudi na sejo višjega šolskega sveta. Nepobitno je dokazano, da so bile vse ovadbe samo izrodki strankarske strasti župnikov. Zato ni našel v Kol. sv. nobenega vzroka za kako disciplinarno postopanje proti Robertu Senici. Pač pa se rekvirira kazenski akt dr. Jančič, da se ugotovi, ali ni ravno pri njem podan vzrok za disciplinarno postopanje.

Rezistenca madžarskih duhovnikov v Prekmurju.

Katoliški duhovniki v Prekmurju nočejo ponekod na slovenskih ljudskih šolah poučevati verouka, ker bi ga morali učiti v slovenskem jeziku. Zato ga poučujejo civilni učitelji, ki so itak izprašani iz verouka.

Ko je šolski svet se sklepal o nekaterih prošnjah za reaktiviranje, o upokojitvah in o raznih disciplinarnih slučajih je bilo zasedanje zaključeno.

S stanovanjske in draginjske ankete

Beograd, 16. novembra.

Danes je zaključena stanovanjska in draginjska anketa. Debata je bila zelo živahna in še dosti plodna. Rezultat je, da se predlaga stanovanjska in draginjska naredba. Minister za socialno politiko dr. Kukovec je to delo poveril posebnim sekcijam pravnikov iz vse države ter imenoval kot pravniška eksperta iz Slovenije za draginjsko gosp. dr. H. Stesko, za stanovanjsko pa gosp. dr. F. Goršiča.

Obe sekciji bosta že jutri gotovi. Predlogi pridejo v zakonodavni odbor, kjer bo referent g. Kurbegović.

Glavna načela stanovanjske naredbe, ki bo veljala po 30. aprilu 1922, so to, da se po maksimalnih cenah dosedanjih naredb zaščiti še za tri leta najemniki do 3000 dinarjev mesečnega dohodka, dalje da se v kategoriji uradnikov in siromašnih slojev stanovanja ne morejo odgovoriti in istotako ne lokali malih obrtnikov. Glede drugih najemnikov bo veljal slobodni dogovor, o odpovedi bo odločalo na eventualne pritožbe redno sodišče, o pritožbah zoper višino najemnine pa razsodniško. Za rekvizicije se ustanove občinski stanovanjski uradi. Do dne 30. aprila 1922 veljajo stare naredbe.

Javna načela draginjske naredbe: maksimiranje odpadke, zahteva se označenje cen, kazni za kopičenje živil in verizništvo in odušstvo. Sodila bodo glavarstva in pokrajinska uprava, v Srbiji pa občinski in vrstopenj sodovi. Višina najvišje kazni ni določena, samo najvišja granica. Dosedanje razsodbe občinskih sodišč se bodo revizirale od ministrstva za socialno politiko.

Amerikanske dedčine

Oddelek za socialno skrbstvo pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja nastopni akt, katerega je prejelo preko ministrstva zunanjih zadev od našega generalnega konzulata v New Yorku, pod figar jurisdikcije spadajo države: New York, Pennsylvania, Ohio, New Jersey, Virginia, West-Virginia, Massachusetts, Connecticut, New-Hampshire, Vermont, Delaware, Maryland, Maine, South-Carolina, North-Carolina, Georgia, Alabama, Mississippi, Florida, Rhode Island.

Generalni konzulat v New Yorku prosi znanje ministrstva, naj se potom časopisja počli občinstvo, naj se ne obrača direktno na konzulat s svojimi prošnjami in zahtevami, ker s tem samo zavlačujejo svojo stvar in delo konzulata, ki nima dovolj delavnih moči na razpolago. Da bi se prišlo vsomu temu v okom, je treba, da se zainteresirani obrnejo tozadevno na svoje pristojne oblasti, ki jim bojo dala takoj potrebna navodila, da do-

stavijo konzulatu vse podatke. V glavnem so ti podatki nastopni: Popolno pooblastilo konzulata, ekscerpt iz župne matice, potrdilo beograjske vlade, da je prosilec naš državljan, kar je potrebno posebno v onih primerih, kadar gre za to, da zahteva rodbina v Evropi imovino umrlega svojega člana iz Amerike, ker je veliko imovine naših državljanov poverjeno varstvu upraviteljev neprijateljske imovine. (The Allen Property Guardian), kateri se vedno zahtevajo takih potrdil. Z ozirom na kompenzacija za umrle pri delu je treba poleg gori navedenega še nastopiti:

A. Za umrle: Kompenzacija se plača ženi in mladoletnim, permanentno bolnim in ostalim odvisnim osebam, ki so živele s pomočjo umrlega. V tem primeru morajo nasledniki predložiti overovljene dokaze, da so res prejemali od pokojnega denarno pomoč. Te dokaze jim more dati pošta ali banka, preko katere so dobivali denar iz Amerike. Na teh potrdilih mora stati iznos vsote, datum in kraj odpošiljatve in kdaj je bila pošiljatev izplačana v Evropi in komu. Če ni mogoče dati takih dokazov, tedaj mora pristojna občina potrditi, da je pokojnik res skrbel za svoje doma. Ta občinska potrdila lahko pomagajo, kadar ni drugih pravih dokazov, vendar pa niso povsem sigurna. Soproga umrlega mora priložiti potrdilo, da je še vedno zdrava. Bolni morajo imeti potrdilo od zdravnika, katero mora biti potrjeno tudi od pristojne oblasti, da so neozdravljivi, da sami ne morejo skrbeti za življenje. Isto velja tudi za stare roditelje in druge. V primeru, da se podočuje kompenzacija v mesečnih obrokih, tedaj se morajo ta potrdila obnavljati vsake tri mesece ali pol leta, kakor to že določajo zakoni posameznih držav. Sicer bo pa to v vsakem posameznem primeru naznačeno.

B. Za one, ki so trajno nesposobni: Taki dobivajo ponekod vsokompenzacija naenkrat, ponekod v obrokih. Trajno nesposobni morajo poročati vsake tri mesece ali vsakega pol leta da še žive, in da so še nesposobni. Pri zahtevanju kompenzacije za umrlega morajo nasledniki vedno priložiti ubožno spričevalo. Pri zahtevah lastnine umrlega morajo biti priloženi dokumenti občine.

V nekaterih ameriških državah predpisuje zakon, da se mora imovina na osebo, ki je neoporečno mrtva, izročiti onim osebam, ki so pozvane za naslednice, kar je pa čisto drugače, kakor pri naših zakonih o nasledstvu in morajo vsi te osebe za nekatere dele imovine same napisati priznanice in jih poslati konzulatu. Sveda se to ne more poslati naprej. V takih primerih bo naslednikom naknadno konzulat poročal o tem, če je tudi poprej dobil o zainteresiranih že vse dokumente.

Politične beležke

+ O novi republikanski stranki v Sloveniji prinaša tržaški «Piccolo della sera» sledeče poročilo: «Prof. Jožo Petrič, bivši član Presburoja v Beogradu in bivši ravnatelj Šustersiškevega glasila «Resnica», sedaj sotrudnik «Avtonomista», snuje med Sloveni republikansko stranko. Pravi, da je Petriča premamila Radičeva slava, vsled česar se je odločil, propagirati avtonomno Slovenijo, na čelu katere bo za predsednika dr. Šustersič in katero bo kot zunanji minister vodil prof. Petrič.» To ima sedaj g. Petrič od svojih stajanjih vlece.

+ «Naprejeva» albanciina. Beograjski dopisnik «Napreje» se v svojem večerašnjem dopisu vnovič pozvpenja do trditve, kateri gotovo niti san ne veruje, da je namreč beograjska vlada aranžirala sama vse napa de Albancev na naše ozemlje, da je ona zakrivila vsa krvoplitja in požige na naših tleh. Ako bi kaj takega

trdila «Straža» ali «Novi čas», w razumeli, toda, ako trdi kaj takega beograjski dopisnik «Napreje» gospod —n—n, je pač malo preveč. Kako si gospod —n—n predstavlja aranžiranje takih napadov, je povsem neumljivo, kajti vsa zgodovina Albanije od leta 1451. sem, ko so se začeli prvi boji med Albanci in Turki, do danes, je zgodovina neprestanih vpadov na sosednja ozemlja. Albanci so vpadali v Turčijo, Crno goro, Grško, Srbijo, vpadajo danes v Jugoslavijo, a «Napreje» govori o aranžiranju napadov in konfliktov! Ista albanska plemena, ki so leta 1913. uprizorila takoimenovano albansko pobuno v debarskem in tetovskem okraju, uprizirajo vpade še danes, torej so nazadnje — tako bo trdil po «Napreju» «Novi čas» — nagovorili Srbi Arnavte, da naj vznemirjajo s svojimi napadi Jugoslavijo. Do take logike se bo «Napreju» nazadnje vpričilo njegovih večerašnjih trditve prav lahko povzpeti. Zalostno je pa, da se najde list, ki se v času, ko se rešuje za našo državo tako važno vprašanje kot je ravno albansko, ne sramuje takih hujskarij, ki jih do danes niso zagrešili niti italijanski fašisti. Prav nič se pa ne bomo čudili, ako homo čitali jutri v kakem italijanskem fašistovskem listu to «izvirno» «Naprejevo» informacijo.

Po svetu

— Poklonitev češke vojske našem kralju. Kralj Aleksander je v četrtak sprejel češkoslovaškega podpolkovnika Franca Melicharja, ki mu je v imenu češkoslovaškega 48. pešpolka, ki nosi ime «Jugoslavija», poklonil kip, ki ga je izdelal kipar Sturde in ki predstavlja likara. Poklonil mu je tudi knjigo bivšega srbskega dobrovolca Čermaka «Zvestoba za zvestobo». Kralj se je zahvalil za dar in čestital češkoslovaški republiki k njenemu napredku in k uspehu mobilizacije o priliki Karlovega puča.

— Položaj italijanske vlade je še vedno negotov. Za spoznanje se je situacija morda celo izboljšala. Posebno Nitijeva politična skupina se izjavlja proti padcu Bonomijskega kabineta in prijatelji poslanci bivšega ministrskega predsednika Giolittija priporočajo na Monte Citorioju mirnost in resnost. Isto mnenje prevladuje tudi pri večini socialističnih poslancev. Ostre opozicijske gibanje pa vztrajujejo in nadaljujejo fašisti, nacionalisti in člani liberalne demokratske stranke. Položaj vlade je torej, dasi nejasen, vendarle precej stacionaren ter se vrti o odstopu Bonomija vsaj trenutno potihnilo.

— Venizelistična zarota na Grškem. Atenska policija je aretirala poštnega kurirja Bobangelica, ki oskrbuje zvezo med Pirejem in Carigradom. Pri njem je našla pismo, naslovljeno na generala Zimbrotakija, katerega mu je poslal venizelistični borec s Krote Sitalaki. Pismo vsebuje dokazje, da snujejo venizelisti velike zaroto proti sedanjemu režimu v Grški. Varnostni organi so aretirali mnogo oseb ter zaplenili velike zaloge orožja, katerega so imeli skritega pristaši Venizelosa.

— Kandidati za madžarski prestol. Action Française je doznala preko beograjskega časopisja, da prideta za kandidatura na madžarski prestol v poštev dve osebi: vojvoda pl. Connaught in vojvoda D'Acosta. Prvega podpira Anglija, ki bi si na ta način rada prisvojila nadzorstvo nad Madžarsko in dosegla neutralizacijo donavske paroplovbe, drugega pa podpira Italija. Vojvoda Connaught ima še največ upanja.

— Državni dolg Francije. V odgovoru na neko interpelacijo je izjavil v francoski zbornici finančni ministar Doumer, da znaša trajni dolg Francije 142 milijard, tekoči dolg 70 milijard frankov.

CLAUDE FARRÈRE: 34

Morski ropar

(Le Flibustier des Mers.)

Roman.

Še štirje ujetniki žive. «Ta tukaj» pravi Tomaž in ogleduje petega. Potem se prekine in pogleda Mary Rackam. «Kaj si rekla?» jo vpraša. «Da ni druge poti v Ciudad Real ko go reki?» Pri tem ostro pogleda Špancu v oči. «Ni druge poti?» Španec se že pripravja, da nekaj zine. «Še to uro bom vedel za dve ali tri druge steze. Ta možakar tu pa gotovo ne pozna nobene.»

Za pasom ima Tomaž dve pištoli. Sedaj potegne jedno in jo dvigne pred jetnikov obraz. «Steza...» začelja ujetnik, bolj mrtev ko živ. «Nobene!» nadaljuje Tomaž in sproži. Raztrepljeni možgani poškrope vsokolič. «Sedaj pa, kar se tega tiče,» nadaljuje Tomaž in stopi pred predzadnjega, pol Katiljanca, pol Indijanca. «Señor Capitan,» zavpije ta obupan in se vrže na trobuh, «ne ubijte me, milost, vse vam povem!»

«Oho!» odgovori Tomaž ravno dušno in prekriža roki. Pri tem pa ne gleda na mulata, ampak na Mary Rackam.

«Seveda poznam stezo, prav za nesljivo stezo», zagotavlja mulat po španski, kakor da je v tem najstrašnejšem trenutku popolnoma pozabil vsak drug jezik in tudi flibustejski dialekt, ki se sicer govori po vsi iztočni ameriški obali.

«Kaj sem ti rekel?» pravi Tomaž k Mary. «Kaj sem ti rekel? No, ali je kakšna pot ali je ni?»

«Ta steza vodi okrog gorovja, zapadno, dvajset milj od tod. Tam je tudi gaz čez reko. Če ste jo progazili z levega na desni breg, se obrnete skozi jelovje in pridete brez zaprek v Ciudad Real...»

«Na tej stezi», nadaljuje Tomaž, še vedno obrnjen k Mary Rackam, «na tej stezi bi nas prav lahko čakala zaseda...»

«Le tega ne mislite, gospod kapitan, živahno ugovarja ujetnik. «Ni zasede, istino govorim...»

«Pa če bi zaseda tudi bila,» nadaljuje Tomaž, «bi bilo to najhujše, kar more doleteti naša vodnika, ker jima v tem slučaju potegnem kožo z živga telesa, jaz lastnoročno...»

«Da, da, da, da, le potegnite, gospod kapitan», pritrjuje ujetnik. «Če pa se izkaže, da sem govoril istino, mi darujete življenje, je li?»

«Darujem vama življenje. Dobro!» obljubi Tomaž, stopi potem k babilnici in jo udari po ramah. «No, ali sta govorila, je li? Kaj praviš k temu?»

Pri tem se zareži krčevito, grozno. «Božja strela,» zakolne Mary, «naš kapitan in general je pa res dečko. Krotak je ko jagnje, pri moji duši!» «Jagnje Tomaž, hura!» takoj povzame Rdečehradec iz polnega grla. Dvajset flibustejev ponovi ta klic še ta hip.

«Tomaž Jagnje, Jagnje hural!»

Tomaž se še vedno reži s tistim groznim krčevitim izrazom v licu, roko odpre in jo stegne proti flibustejcem, kakor da sprejema od njih svoj nov priimek v dar in odgovori: «Jagnje? Dobro je tako. Odslej sem torej Jagnje. Sedaj pa naprej! Krnilo nazad, smer na zapad! Jagnje gre sedaj v strigo k mladim volkovom v Ciudad Real!»

Ko so bili še sto sezajev oddaljeni od mestnega obzidja, ustavi Tomaž

Trublet, odslej imenovan Tomaž Jagnje, vso četo s kretinjo roke. Dosele so prodirali krito. Sedaj se pa Tomaž zravna in se tako pomoli iznad visoke trave, ter odide sam še kakih trideset korakov dalje, da rekognoscira sovražne postojanke. Tri muskete počijo zapored na obzidju, kajti straže so budno pazile. Tudi pšica švinske, kajti med branilci se je nahajal marsikateri Indijanec. Tomaž se je pa za pšico brigal ravno tako malo kakor za kroglo. Kakor vedno, je zaničeval opasnost in je imel v mislih le, kako bi najbolje razgledal utrdbo in sovražnikove postojanke, da si izbere najbolje mesto za naskok.

Mesto Ciudad Real na Novi Granadi je bilo zgrajeno na visoki planoti, koje stene so bile na tri strani strmo odrezane. Na četrti strani pa se planota lahko nagiba k reki in se končuje v rečnem nasipu, kjer ladje pristajajo, da izkrcavajo in nakrcavajo blago. Pri tem jih straži več prikritih obrežnih baterij, ki branilo nasprotniku dostop do mesta z morskanske strani. Ob reki se na isti strani navzgor in navzdol nahajata še po dve močni bastiji, obrnjeni proti kopnini, in vrhu tega zapira pristop še močno trdnjasko obzidje. Katerokoli

točko si torej napadalec izbere za napad, povsodi zadene ob največje težave in najmočnejše utrdbe. Podjetje je torej več ko težavno!

Spredaj pred jarkom se dviga več sežnjevisok branik, za katerim so kazemate iz debelega zidovja. Da je pristop k glavni trdnjavi še bolj otežkočen, sta zasajeni pred njo tudi še dve vrsti palisad. Prav na vrhu trdnjaskovega obzidja pa groze trdnjaski topovi na vse štiri strani. Pod temi topovi ni videti ničesar. Le nekaj cerkvenih stolpov štrli v nebo. Trdnjasko obzidje je potemtakem višje, ko katerakoli zgradba v mestu.

Zopet počijo trije streli. Straže so namreč med tem zopet nabasale svoje muskete. Le dva koraka pred negibno opazujočim Tomažem bizzgane kamenček, zadet od izstreljene krogle. Tomaž je pa sedaj že videl, kar je nameraval, in se zopet umakne ter vodi svojo četico s seboj. Španci se mu pa iz svojih kazemat rogoja, kličejo za njim, da je psiček, ter ga izzivalno vabijo, naj vendar naskoči trdnjavo. Tomaž se mirno oddaljuje in se na vsa roganja in izzivanja le smehlja.

Domače vesti

• Družabni zabaval večer JDS je v soboto, dne 19. t. m. pri Burgleu na Gosposvetaki cesti ob 8. uri zvečer. So- splošniki in njih rodbine so vabljeni k obilni udeležbi.

• Imenovanja in spremembe v državni službi. Minister pravde je imenoval: pis- astenta Rajka Stojca za pis. pred- ožnika v 10. čin, razredu pri dež. so- dišču v Ljubljani; kancelista Antona Zorka za pis. predst. v istem čin, raz- redu pri okrožnem sodišču v Celju; višj. pis. oficijala Josipa Russa za višj. pis. predstojnika v 9. čin, razr. ad personam za mesto pis. predstojnika pri okrož. sodišču v Novem mestu. — Višje dete- lo sodišče v Ljubljani je imenovalo pravna praktika dr. Ivana Pet- scheta v Novem mestu in dr. Maksa Šnuderla v Mariboru za avskultanta. — Na lastno prošnjo sta premeščena Martin Krajšek, poduradnik v Smarju pri Jelšah, k okrajnemu sodišču v Murski Soboti in Anton Bezjak, sluga v Prevaljah, k okrajnemu sodišču v Gornji Radgoni. — Imenovani so: za izvršilna uradnika: Anton Volk, pod- uradnik v Celju, za okrožno sodišče v Celju in Edvard Gregorič, sluga v Ljubljani, za okrajno sodišče v Murski Soboti; za poduradnike: Ivan Toni, sluga v Trzinu, za okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, Jakob Smerdel, sluga v Ložu, za okrajno sodišče v Metliki, Ivan Bambič, sluga pri okrajnem so- dišču v Ptuj, na dosežanem službenem mestu in Ivan Saksida, sluga v Ljub- ljanu, za okrožno sodišče v Celju; za slugo: sluga brez stalnega službenega mesta: Franc Simončič za okrajno so- dišče v Murski Soboti, Marko Volau- žnik za okrajno sodišče v Prevaljah, Gasper Jesenovec za okrajno sodiš- če v Cerklju, Jakob Korent za dež. sodišče v Ljubljani, začasno sprejeti sluga Franc Podlessek za okrajno so- dišče v Murski Soboti; vojni invalidi: Stefan Anžlovar za okrajno sodišče v Prevaljah, Anton Novak za okrajno sodišče na Vranskem, Franc Pavlin za okrožno sodišče v Novem mestu, Ivan Klemenčič za okrajno sodišče v Tr- žiču, Jakob Zumer za okrajno sodišče v Ložu in Viktor Godnjavec za okr. sodišče v Mokronogu, nadatje Matija Škafar, pomožni sluga, in Davorin Javan, oba za okrajno sodišče v Dol- nji Lendavi.

• Poslanec Reiser v Mariboru. Danes ob osmih zvečer bo narodni poslanec prof. Reiser predaval v »Narodnem domu« v Mariboru o službeni pragmatiki in o drugih vprašanjih, ki se tičejo dr- lavnih uslužbencev in upokojencev.

• Mestni magistrat ljubljanski prek- ljuje svoj razglas s dne 28. oktobra 1921, št. 23.627/1921/ref. XIV, glede prodaje mleka. Natančneje se razvidi iz razglasta, nabitega na mestni deski.

• Vojaško zglaševanje. Po naročilu komande vojnega okrožja v Ljubljani z dne 10. novembra 1921, št. 2319 se morajo sodaj po demobilizaciji pri ob- čini svojega bivališča zglasti: 1.) vsi oni, ki so bili po dokončani obojni vaji s potrdilom odpuščeni od polka (jedi- nice) ali vojnega okruha; 2.) vsi oni, ki so bili te obojne vaje oproščeni iz razlogov navedenih v pozivnem raz- glasu; 3.) hranilci, ki imajo tozadevne oprotitelje liste iz leta 1920. in 1921.; 4.) invalidi, ki so bili že končno veljav- no pri sedaj poslujočih nadpreglednih komi-jah pregledani, odnosno, ki so se prijavili za ta nadpregled; 5.) vsi oni, ki so bili pri prezentaciji iz kate- regakoli vzroka zavrnjeni in končno 6.) vsi oni, ki se pozivajo iz kateregakoli vzroka niso odzvali. Zglaševanje se vrši za one, ki stanujejo v Ljubljani — in sicer brez ozira na pristojnost — v vojaškem uradu (Mestni dom) v času od 20. novembra 1921 do 10. decembra 1921. K zglastitvi je prinesli seboj vojaško zglastnico in vsa toza- dejna potrdila. V interesu prizadetih je, da se točno ravna po tem razgla- su. Kdor bi se ne odzval, se bo proti njemu kazensko postopalo.

• Sramota za slovenski tisk. Pišejo nam: Sramota za slovenski tisk je Bla- snikova »Velika Pratika«, kjer čitamo v odstavku »Sejmi«, da se vršijo žvinskii sejmi v Gutšanju, v Renvigi, v Gribeni (pravilno Gribinju), v Oberdravberzi in v Levaminu na Koroskem. Na Stajer- skem pa dosledno v Mureki in v Mar- burgu.

• Uredba o zavarovanju delavcev zo- per bolezni in nezgode. »Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objav- ja v številki 138 »Uredbo o ureditvi zava- rovanja delavcev zoper bolezni in nez- gode«, na kar opozarjamo zainteresete.

• Razpust društva. Pokrajinska up- ra za Slovenijo je razpustila društvo »Marburger Schützenverein« iz državnih interesov.

• Trojni jubilej. Josip Kolarič, mi- zarski mojster in hišni posestnik v Splavarski ulici v Mariboru, praznuje v nedeljo trojni jubilej: srebrno poro- ko s svojo soprogo Marijo, 40letnico izvrševanja svojega poklica in 25let- ko obojne svoje delavnice.

• Smrtna tosa. V Solčavi v Savin- jskih planinah je umrl posestnik in go- stinčar Henrik Herle, brat prof. dr. Vlad. Herle v Kranju.

• Umrla je v Celju 18. t. m. gospe Uršula Kmecl, soproga hišnega posest- nika in tačča trgovca gosp. Josipa Ja- godiča.

• Konzularna akademija v Pragi. Na pravniški fakulteti Karlove univerze v Pragi se odpravi prihodnji mesec konzul- arna akademija, katere ima namen, da se za konzularno službo v inozemstvu vsigolji primeren naraččaj. Predavali bo- do na akademiji profesorji juridične fa- kultete, trgovske akademije in višji uradniki raznih ministrstev.

• Zadnji izseljeniški vlak odide iz Trsta v Jugoslavijo meseca decembra.

• Volitev župana. V Oremožičah na Štajerskem je bil izvoljen za župana vr- naprednjak gospod Anton Stojšek.

• Razpisano službeno mesto. Pri knji- govedstvu oddelka za socialno skrbstvo pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljub- ljanu je razpisano mesto računskega praktika za adjutom letnih 1200 kron in pripadajočo draginjsko doklado. Pro- šnje je vložiti do konca meseca no- vembra.

• V službovanje na IV. dekliniki šoli v Mariboru je prideljena definitivna učiteljica na Pragerskem gospa An- gela Reisman.

• Stalno upokojen je Anton Zorn, podinspektor finančne kontrole v Mari- boru.

• Carinski tečaj. Vpisovanje v carinski tečaj na državni trgovski šoli v Ljub- ljanu (Kongresni trg 2) se vrši še do ponedeljka, t. j. do včerajšega 21. t. m. Vse informacije glede tečaja daje ravnatelj- stvo trgovske šole.

• Sprememba posesti v Celju. Hišo in zemljišče v Matija Gubčević ulici v Celju, kjer se nahaja gostilna Coh, je kupil trgovec gosp. König.

• Celjsko ljudsko vseučilišče. V po- nedeljek, dne 21. t. m. predlva v ljudskem vseučilišču rudarski svetnik gosp. Baebler o promogu in vodnih silah.

• Iz Dolenje vasi pri Ribnici nam po- ročajo: Nedejka 23. oktobra je bila dar- slava za mlado pevsko društvo v Dolenji vasi. Neumornemu pevovodji J. nalučji telju Trostu, sedaj dodeljenemu okraj- nemu šolskemu svetu v Kočevju, se je po izrednem trudu posreželo usavariti iz brhkih deklet in zastavnih mladeničev zbor, ki je v ponos njemu in naši občini. Reči moram, da bi želel vsaki naš ob- čini takega zbora, ki naj bi družil mladi- dino pri gojitvi narodnega in umetnega peja. Zal, da vreme ni bilo prireditvi naklonjeno. Vendar bi bil pričakoval nekaj več zanimanja in udeležbe od zunaj, saj ni Dolenja vas kosmeas sveta. Ne le po- hvalo, tudi gmožne podpore zaslužijo neumorni peveci in pevke, da si utrle nekoliko društvo v finančnem po- gledu. Udeležba je bila tujih bolj skro- mna — toda vsi, ki zboru niso naklon- eni, naj vedo, da je društvo doseglo v nedeljo 23. oktobra krasen moralčen uspeh. Ono vstaja, se dviga, v svoje vr- ste kliče vse, ki jim je ljubezen do na- roda, do ljube pesni, do vsega lepega, vodilo življenja.

• Iz Vojnika nam poročajo, da se po- vzoru dobrih nedeljske kmetijske šole osnuje enako šola tudi v Vojniku. Prvi sestanek bo že prihodnji teden. Solo or- ganizira tamkajšnji naučitelj Šmid.

• Spori med fašisti in republikanci v Zadru. Iz Zadra javljajo, da pride tam- kaj pogosto do ostrih sporov med fašis- ti in republikanci. Fašisti so vdrli v republikanski »Circolo Mazzini«, ga de- molirali in odnesli rdeče zastave. Vlada je razpustila »Circolo« in »Pascio«. Re- publikanci se živahno pripravljajo za ob- činske volitve ter so objavili proklama- cijo v hrvatskem jeziku kmetom onih vasi, ki pripadajo Zadru. Kmeti poziv- ljajo, naj podpirajo njihovo borbo proti sodanemu mestnemu zastopstvu, a re- publikanci so pripravljani, da priznajo pravico rabe hrvatskega jezika.

• Božičnica v prid ubogim šolskim otrokom v Celju. Vodstvi obeh most- nih osnovnih šol v Celju prireditla s pomočjo Splošnega ženskega društva dne 23. decembra božičnico v prid rovnim šolskim otrokom obeh šol. Otroci bodo obdarovani z blagom, obleko, obnavljan in drugim.

• Hotel Sv. Janez ob Bohinjškem je- zeru se odda za večletno dobo v najem. Ponudbe, kolkovane z 2 dinarjema in opremljene s takso 20 dinarjev, je do 10. decembra vložiti pri gospodarskem oddelku pokrajinske uprave v Ljubljani.

• Kopališče bližje v privatnih rokah. Iz Sarajeva poročajo, da se je tamkaj u- stanovila delniška družba z glavnico 50 milijonov dinarjev, ki prevzame vsel- vojnih razmer zelo zanemarjeno kopali- šče bližje ter ga opremi z vsem moder- nim komfortom.

• Nov priročnik pristojbenik izide te- kom meseca decembra in bo obseval na- preko 200 stranih v slovenskem, aheedi- no urejeni razpreletni vse pristojbene, z misli novega, sočaj od zakonodajnega odbora narolno skupščine odobrenega začasnega pristojbenikovega zbora, kakor tudi vse sodne in poštne pristojbine. Upo- števanje so pa tudi še prejšnje, vselil po- sebnih zakonov in odločil veljavne pris- tojbine in olatave. Knjiga stane brošur- noma 10 din., kot pripravljena tiskovina 11.50 din., ter je jako priljubljena in neoh- odno potrebna za vse pisarne, urade, trgovce in za privatnike, ki imajo stika z oblastmi. Zaradi omejene količine je takoj naročiti pri izdavalci: Dr. Ivanu Černetu, Gospodarska pisarna, Ljub- ljana. Pri naročilih nad 100 izvodov 10. ud 500 izvodov 20odstotni popust. De- nar je vpselati ob naročilu ali pa naka- sati na čekovni račun št. 10.868.

• Ljudska šola na Jesenicah upri- ori v nedeljo, dne 20. novembra popold- ne ob 8. pri »Jelenu« Pibrovčevo igro »Pred vaškim znamenjem«. Oisti dobi- ček je namenjen za nabavo šolskih potrebščin. Prirrediteljica prosi obilne udeležbe, da bo gmotni uspehi večji ter da tudi mladi igralci - šolarji naj- dejo priznanje za svoja izvajanja.

• Hišne na grobeh. Antona Jane- žiča spomenik na št. ruportakem pokop- pališču v Celovcu so celovski kulturo- nosci odnesli neznamo kam s pokopali- šča. Taka je nemška kultura!

• Neareča bolne starke, 64letna Aloj- zija Lubec, stanujoča v baraki B za pe- dijskega vojašnice v Mariboru, je v are- do doma tako nearečno padla po stop- nicah, da si je zlomila desno nogo pod kolonom. Prepeljali so jo v bolnico.

• Tihotapstvo iz Like. Iz Splita pro- čajo brzojavno, da so pretekli ponedeljek zapolnili v Zadru 1200 kilogramov sre- bra, ki so ga tihotapel prinesli iz Like. Domneva sa, da tihotapel iz Like prin- ajo vsak teden v Zader do 200 kilogra- mov srebra in zlata.

• Mala kronika. Lovro Jenko, mizar na tukašnjem glavnem kolodvoru, je bil zaposlen v kurilnici, ko so ravno loko- motive pomivali. Ko je šel po kurilnici mod stroji, je iz nekega stroja puhnila para in ga obgleda po levi roki. — Raj- ko Ševnik, 72letni zasebnik v Škofji uli- ci, je šel po stopnicah, pri tem pa padel in si pri padcu zlomil levo roko. — Ana Uršič, dekla v Dobričah, je na senovi- kni tlačili in urejala seno. Pri tem pa ni pazila in je ob robu strehe pala skozi luknjo na tla. Pri padcu si je po- škodovala desno koleno. — Vinko Zgaj- nar, tesarski pomočnik iz Rudnika, je obteasal tramo. Vselil grče mu je odle- tala sekira v koleno desne noge.

• Pustolovec v oficijski uniformi. V Zrnanji so te dni aretovali zloglasnega pustolovca Jovana Mrkiča, ki je potoval po Dalmaciji v oficijski uniformi ter nabiral darove za »invalids«. Nabrani darovi so ostali v njegovem žepu.

• »ITO«-pasta za robe odstranjuje in zaprečuje nakopičenje škodljivega zob- nene kamena. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Prosveta

Brezovšek v Beogradu. Prihodnji teden nastopi kot dirigent v beogradskem na- rodnem pozorišču g. Brezovšek, bivši ka- pelnik ljubljanske opere. Dirigiral bo Of- fenschova opero »Hofmannove pripo- vedke«.

Maria Vera v Beogradu. Priznana slo- venska dramska umetnica Maria Vera nastopi prihodnji teden kot gost na beo- grajskem odru v naslovni ulozi Sofokle- jove »Antigone«.

Celjsko mestno gledališče vpripori v soboto dne 19. t. m. Lundermannovo »Srečo v zatjeh«, dne 4. in 8. decembra pa se igra mladinska igra v treh dejan- jnih »Tončkove sanje na Miklavžev večer«.

Dramska sekcija »Preporoda« iz Ljub- ljane vpripori v nedeljo dne 20. t. m. v Sokolskem domu na Viču K. Schönherr- jevo dramo »Otroška tragedija« in Stri- tarjev dramski prizor »Orest«.

Ljudska univerza v Mariboru. Za po- nedeljek dne 21. t. m., ob 20. uri je skli- cana na magistrat enketa, ki bo razprav- ljala o ustanovitvi ljudske univerze v Mariboru.

Ljudska knjižnica v Pragerskem. Iz Pragerskega nam poročajo: »Ljudska knjižnica«, katero je tukaj lansko leto ustanovila »Prosveta«, se prav lepo raz- vija. Število čitateljev je vedno večje in tako tudi zaloga knjig. Knjige se izposu- ljajo ob nedeljah od pol 12. do 12. ure, v šoli vsakomur proti nizki odškodnini. Opozarjamo domačine in okolčane, da pridno segajo po lepih knjigah in tudi druge navajajo k tej plemeniti zabavi v zimskih dneh.

Sokolski vestnik

Celjska sokolska župa je priredila v zadnjih štirih tednih prednjački (vaditeljski) tečaj, ki je bil zelo dobro obiskan. Danes, dne 19. t. m. se tečaj zaključil in se vsi udeleženci sestanejo na poslovilni večer v dvoran hotela »Balkan«. K po- slovlnemu sestanku se vabi tudi ostalo sokolstvu naklonjeno občinstvo.

»Zlati Vestnik«. Prva številka zletne- ga Vestnika je že izšla ter prinaša vsa poročila o pripravah za zlet. Prva števil- ka se je razposlala vsem sokolskim dru- štvom po več turov, da jo razširijo med svojim članstvom. Številka stane 50 para. »Zlati Vestnik« se naroča pri Jugoslovanskem sokolskem savezu v Ljubljani, Narodni dom. Druga številka izide v drugi polovici meseca novembra.

Sokolsko gledališče v Radovljici. Novi oder v Sokolskem domu v Radovljici se odpravi dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer. Vpri- zori se izvirna noviteta — simbolična igra »K tu čili«, spisal J. Spicar. — Dne 27. t. m. ob 10. uri popoldne se vrši se- stanek naprednih gorenjskih društev, ki se pečajo s katerimkoli izobraževalnim delom. Isti dan popoldne ob 3. uri se igra »K tu čili« ponovi.

Telovadno društvo »Sokol« v Doba gostuje v nedeljo dne 20. novembra v So- kolskem domu v Domžalah s sledečim sporedom: Deklamacija; »Mrak«, drama v dveh dejanjih, spisal Peter Petrovič. — Začetek točno ob 4. uri popoldne.

Gospodarsivo

ZIGOSANJE PREDVOJNIH A.-O. PO- SOJIL.

Finančni minister je s svojim rešenjem z dne 10. novembra 1921 D br. 15.934 od- redil:

1.) Da se morejo do vključno 31. de- cembra 1921 v zmlisu pravilnika D br. 4019 ex 1920 Ur. l. št. 97 iz leta 1920 na- knadno popisati in zigosati obveznice predvojnih posojil bivšo Avstro-ogrsko monarhije, ki so svojina naših državljan- nov in ki jih imetniki doslej še niso da- li popisati in zigosati.

Ta rok se ne bo več podaljšal.

2.) Prošnje za naknadno zigosanje naj se z obveznicami vred vpošljejo minist- rstvu financ, generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu.

3.) Vsaka prošnja mora biti po zakonu o taksah opremljena s kolkom po 2 dinarja.

Izrečno se pripominja, da ta rok ve- lja samo za obveznice predvojnih posojil, dočim je zigosanje obveznic vojnih posojil že zaključeno in se prošnje za naknadno zigosanje vojnih posojil ne bo- do vpoštevale.

• Stanje Narodne banke SHS dne 8. novembra izkazuje med drugim: kovins- ka podlaga 427.014.292.86 dinarjev (v zlatu 74.095.772.52 dinarjev, v srebru 16.512.567.50 dinarjev, v inozemskih va- lutah 919.955.94 dinarjev, v inozemstvu v raznih valutah 335.486.096 din. 72 para) (+ 2.035.333.36 dinarjev), posojila državi 635.445.232.27 dinarjev (+ 30.870.932.47 din.), novčanice v pro- metu 4.570.482.535 din. (+ 64.050.115 di- narjev). Številke v oklepajih pomenijo spremembe od 1. do 8. novembra. Mno- žina bankovcev v prometu je torej zopet narasla, vendar pa je obnem narasla tudi kovinska podlaga.

• Pošiljke zlata in srebra, v denarju ali predmetih, ki gredo preko našega o- zemlja po pošti ali drugače, se morajo po naredbi finančnega ministra deklarati- rati pri prvi carinarnici, ker se sicer za- plenijo.

• Glasovi proti monopolizaciji valut- nega in deviznega prometa. Del časopis- ja se ostro izraža proti monopolizaciji valute in devizne trgovine, češ da je naš državni aparat preokoren, da bi mo- gel ustreči rastočim zahtevam v razvo- ju našega denarnega prometa z inozem- stvom. Kritiki menijo, da bi monopoliz- acija vzbudila v inozemstvu nezaupanje v naš denar, ker bi se v inozemstvu smatralo to kot zadnje sredstvo za zbolj- šanje naše valute, in pravijo, da mora biti edini regulator za devize le povpra- ševanje in ponudba v prostem prometu. Vsekakor je potrebno, da se ta vpra- šanje temeljito prouči, predno ga vlada definitivno reši.

• Cene stajerskih vin. Kakor javljajo iz Maribora, so cene vin v Slovenskih goricah, Halozah in pri Ljutomeru v za- njem času ponovno močno narasle. Tako se zahteva za prvovrstnega lju- tomerčana 32 do 36 K, za druga vina 28 — 30 — 32 K, dočim se je še pred kratkim dobilo vino po okoli 20 — 24 K. Pri toliki obilici vina v naši državi je to naraslanje popolnoma nerazumljivo, zlasti še zaradi tega, ker vina skoro nič ne izvažamo.

• Mariborski žvinskii trg. Na seim. ki se je vršil dne 18. novembra je bilo pripeljanih 144 prašičev in dve kozi. Cene so bile sledeče: 4 do 5 tešnov stari prašiči 100 do 150 K, 5 do 6 tešnov 200 do 240, 6 do 8 tešnov 300 do 350, 4 do 6 mesecev stari 640 do 750 K, 8 do 10 mesecev 1200 do 1500, eno leto 2000 do 3000, poldrugo leto 3000 do 3500 K. ple- menske svinje kg žive teže 26 do 28 K, polpitane zaklane 94 do 96 K, koze 200 do 350 K komal.

• Somborski žitni trg. Iz Sombora po- ročajo dne 16. novembra: Promet se je razvil, ker so se ponudbe pomnožile in povpraševanje povečalo. Prišlo je do mnogo kupčijskih zaključkov. Cene: pšeni- ca 1900 do 1920 K, nova koruza 920 do 960 K v okolici Sombora, 875 do 890 kron v okolici Sente, 890 do 920 v oko- licah Vršca, stara koruza 1070 do 1100 K, oves 820 do 840 K. Povpraševanje je bi- lo najživahnejše po stari koruzi. Izvoz moke je zopet popustil, ker so kurzi čes- koslovaške krone in italijanske lire pa- lili. Naše cene so vohče previsoko nad svetovnimi cenami. Dokler se te cene ne znižajo ni misliti na večji izvoz. Naše žitne cene v inozemstvu se pa morajo znižati samo po sebi in ne na račun pa- lanja naše valute.

• Čečid hmeljski trg. Iz Zateca nam poročajo z dne 14. novembra: Kupčija na dežel živahna. Cena: 5900 do 6400 Kš. za 50 kg. Mnogi lastniki so vzdr- ljivi in zahtevajo do 7000 Kš za 50 kg.

• Podružnica Jugoslovanske Unio- banke v Celju. Kakor se doznava, nase- li Jugoslovanska Unio-banka (poprej Mariborska eskomptna banka) svojo po- družnico v Celju v hiši gđš. Ermene v Prešernovi ulici.

• Tvoznica celuloze v Drvaru, ki je bila last Steinbeissovih podjetij, je skli- čala za 7. decembra svoj občni zbor, na katerem se bo sklepalo o povisanju glavnice in nacionalizaciji podjetja.

• Wilfjeva tvoznica za ekstrakte na Polzebi se je nacionalizirala. Večina del- nice je prevzela te del Jadranska banka.

• Sidkorna tvoznica v Beogradu v državnih rokah. Kakor javljajo iz Beo- grada, preide s 1. varem 1922 beogra- dska tvoznica sladkorja v državne roke.

• Češkoslovaško-jugoslovanska vpra- na in izvorna družba s o. z. v Ljubljani, ki se je nedavno osnovala s kapitalom 500.000 naših kron, namerava, kakor po- roča »Prager Presse« prnesti svoj se- del v Prago. V Ljubljani, Zagrebu in Beogradu se osnujejo filijalka. Družba bo pospeševala trgovino med obema dr- zavama.

• Zveza nabavnih zadrug državnih činovnikov, ki se je osnovala v Beogra- du, šteje okoli 70 nabavnih zadrug iz vseh krajev naše države s približno 15.000 člani in s preko 60.000 konzumenti.

• Elektrifikacija Bosne in Drine. »Jugoslovanski Lloyd« poroča, da tudejne mariborska Splošna stavbna družba na- črte za elektrifikacijo Bosne in Drine. Postaviti namerava električno centralo v Mudriet na Bosni s 8000, v Lesnici ob Drini ga za 20.000 konjskih sil. V to svrhu so je ustanovilo v Vinkovcih po- sebno društvo, ki bo preiskalo vodne si- le obeh imenovanih rek.

• Vprašanje Steinbeissovoga podjetja v Bosni. Iz Beograda javljajo: V krat- kem se sestane v trgovinskem minist- rstvu anketa, ki bo proučila in rešila vprašanje podržavljenja vseh lesnih in industrijskih podjetij tvrdko Steinbeis v Bosni.

• Produkcija sladkorja v Češkoslova- ški se ceni letos na 625.000 ton proti 550.000 tonam lanskega leta. Polovica produkcije se bo izvozila. Večje množi- ne so se že prodale v Anglijo in Orient, dočim izvoz v centralno Evropo ne kaže dobrih izgledov.

• Mednarodna donavska konferenca. »Narodni Listy« poročajo, da se bo med- narodna donavska konferenca pričela 1. januarja 1922 v Bratislavi.

• Izvoz rib iz Nemčije je iz ozira na težavno aprovizacijsko stanje od dne 13. novembra zaprt.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 112 — 120, Bukarešta 185 — 200, Milan izpla- čilo 1275 — 1305, ček 1280 — 1285, Lon- don izplačilo 1240 — 1250, ček 1300 — 1320, Pariz 2130 — 2200, Praga 319 — 325, Dunaj 5.15 — 5.25, Svica 5000 — 5700, Budimpešta 32.50 — 33, valute: dolar 205, avstrijske krone 5.50 — 6.50, funti 1190, napoleoni 1000 — 1050, mar- ke 130 — 135, leji 135 — 203, lire 1250 — 1290.

Banka za Primorje 840 — 865. Trg. obrtna banka 260 — 263. Hrv. eskomptna banka 730 — 740. Brodska banka 875 — 890. Jadranska banka 1490 — 1510. Jugoslovanska banka 490 — 500. Ljub. kreditna banka 900. Narodna banka 535 — 540. Prašediona 5075 — 5725. Roška pučka banka 505 — 515. Slov. eskomptna banka 550 — 600. Srpska banka 730 — 740. Eksploatacijska drva 700. Goranin 625 — 650. Gutman 1350.

Narodna šumska industrija 575 — 595. Našička industrija drva 520 — 535. Slavonija 630 — 650. Dubr. paroplovna družba 4350 — 4450.

Beograd, valute: dolarji 72.50, fran- ki 530, marke 87, leji 52, levi 43, de- vize: London 310, Pariz 510, Zeneva 1270, Praga 78, Dunaj 130, Berlin 80, Milan 310, Budimpešta 8. Narodna ban- ka SHS 8100.

Curih, devize: Berlin 2.02, Newyork 5.36, London 21.21, Pariz 38.65, Milan 22.30, Praga 5.65, Budimpešta 0.60, Za- greb 1.00, Bukarešta 3.42, Varšava 0.15, Dunaj 0.19, avstr. žig. krone 0.12.

Dunaj, devize: Zagreb 1973 — 1977, Berlin 2247 — 2252, Budimpešta 673.50 — 676.50, London 23.590 — 23.610, Mi- lan 24.490 — 24.510, Newyork 5873 — 5877, Pariz 42.580 — 42.620, Praga 6247 — 6253, Sofija 3235 — 3305, Varšava 198 — 200, Curih 110.475 — 110.525, va- lute: dolarji 5823 — 5827, levi 2995 — 3005, funti 23.490 — 23.510, francoski franki 42.980 — 43.020, lire 24.160 — 24.180, dinarji 7880 — 7900, polske mar- ke 197.5 — 199.5, leji 4145 — 4155, svi- carski franki 109.875 — 109.925, češke krone 6197 — 6203, madžarske krone 678.50 — 681.50.

Berlin, devize: Rim 1121.35 — 1123.63, London 1098.90 — 1071.10, Newyork 200.48 — 270.02, Pariz 1968 — 1972, Svica 5109.85 — 5120.15, Dunaj 9.53 — 9.57, Praga 291.70 — 292.30, Budimpe- šta 27.72 — 27.78.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem.

Dan	Čas opazovanja	Temperatura ob uru	Stanje barometra v mm	Temperatura (10 m)	Vetrovi	Nebo
-----	----------------	--------------------	-----------------------	--------------------	---------	------

18. nov.	7.	38.8
----------	----	------

MALIOGLASI

stanejo do 20 besedi Dln. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Dln. — Trgovski oglas, dopisovanje, nepremičnine do 20 besedi 5 Dln., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Dln. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakah.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor.

SLUŽBE

ISČEM 1801
OTROSKO VRTNARICO
k dveletnemu dečku. Naslov v upravnih urah «Jutra».

DRŽAVNI PODURADNIK,
še mlad in zdrav, ki je na bil prišljen vesed nastalih razmer stopiti v pokoj, išče nameščenja. — Ponudbe pod «Služba» na upravo «Jutra».

KUHARICA
išče službe v mestu ali na deželi, gre tudi k orožnikom ali kakšni manjši skupini za gospodinjstvo. Naslov pore hišnik na Dunajski cesti 17, Ljubljana. 1885

SPRETNEGA VLAGALCA,
zmožnega v nalaganju ekspedicijskih del, sprejme Kolinska torarna v Ljubljani. 1886

KUPNJE

KUPI SE HISA
v prometnem kraju, pripravna za trgovino z mešanim blagom. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Trgovina».

SMREKOV GOZD,
zaraščen s lepimi debli, ce takoj kupi. Ponudbe pod «Gozd» na upravo «Jutra».

PRODAVA

SYEŽI LAVOR,
vso zimo zelen in razne šopke pošiljam v poštinih zavrtkih proti povzetju s plačano pošto 20 kg 80 dln. Adam Pestorič, Zelgaika (Boka).

PRODA SE GLASOVIR
dror. tvrčke Streicher & Sohn, Wica, veliki, zelo dobro obravnavani. Ljubljana, Hranilniška c. 7/I, vrata 48. Cena niska.

PRODA SE BLAGO
za slmsko soknjo, močno, za nisko cenno. Naslov v upravi «Jutra».

STANOVANJE,

zračno, z električno razsvetljavo v ljubljanski okolici se odda v najem, najraje straški brez otrok ali novoporočenca. Eventualno se prodajo tudi v stanovanju se nshajajoča nove mobilije (spalnica, jedilnica, kuhinja). Pismene

ponudbe pod «Stanovanje» na upravo «Jutra».

ZAMENJA

se lepa soba na Rimski cesti s posebnim vvhodom s istotako v sredini mesta. Plača se do 500 K mesečno. Naslov v upravi «Jutra».

DOPIŠOVANJE

MLADA GOSPODA
iščeta v svrhu ženitve znanja z inteligentnima, srednjepremožnima gospodičarima, neomadeževane preteklosti. Lo resne ponudbe s sliko, ki se častno vrne, je poslati pod «Tihomir» in «Vojeslav», poštno-uložbe Ljubljana. Diskrecija zajamčena.

V SVRHO ZENITVE
iščem za svojega nečaka varčno gospodičarja ali mlado vdovo brez otrok z nekaj premoženjem. Ponudbe s sliko, ki se častno vrne, nasloviti se pod šifro «Maroko», poštno-uložbe Ljubljana.

MLAJŠI URADNIK
želi korespondenco s samostojno gospodično v mestu ali na deželi. Ponudbe pod «Ziveljenje» na upravo «Jutra».

Najboljše okrepčujoče
in dietetično
sredstvo za odrasle in otroke
je železnato vino lekarnarja G. Picočija v Ljubljani. 1618B

Sobo

s posebnim vvhodom, meblorano ali pa tudi še, v sredini Ljubljane, se išče za takoj. Plača se, če ugaja, vsaka cena. Dopisi pod «Stalna soba» na Aloma Company, anonimna družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3. 1897

Mast

na čevije, terpentinsko kremo Ilirija, Jurjevo, Kebrin, Dliber, voščeno Cipulin, lišilo, modrilno esenco, strojno olje, Sidol šte. 4 in fine sveže nudi po najnižjih cenah
Osvald Dobelič, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg št. 9. 1887

Pozor!

Lavorjevo listje, kitice, Ručus, lavorikasto čresnjo in kubo, rožmarinove vejice, skozi vso zimo sveže in zelene, za vence in razne šopke, pošiljam po pošti po zelo niski ceni proti povzetju ali poprejšnjemu plačilu. 1879
M. STEFAN, Sušak, SMS.

FR. FAGANEL, CELJE
Gosposka ulica 26
U S N J E
vseh vrst po najnižji dnevni ceni. 1875
Prepričajte se!

Sprejme se takoj dobro izurjeni
krojaški pomočnik za veliko delo. Plača od 600 do 700 K na teden. Jakob Smeraj, krojač, Opekarska cesta 31. 1900

Iščem sobo

s posebnim vvhodom v sredini mesta, četudi neopremljeno. Za pisarno. Ponudbe na upravo «Jutra». 1898

Sprejmeta se
2 izkušena, neoženjena gaterista.
Ponudbe na Fr. Doleno, lesna industrija, Škofja Loka. 1894

Prvovrstna kuharica
in
druga kuharica
popolnoma perfektni za velik obrat, ter blagajničarka
se sprejmejo takoj proti dobri plači
v restavraciji glavnega kolodvora v Ljubljani. 1899

Dr. Fran Virant
asistent dermatološk. odd. splošne bolnice, ordinirarečno od 2.—3. za kožne in spolne bolezni.
Ljubljana, Miklošičeva c. 18/II., na oglu Sodne ulice. 1895

Damsko, moško in otroško modno blago
C. J. HAMANN
Mestni trg 8. 1895

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepleškano hišo, pohištvo in lakiranje raznih „koles“ v peči, naj se obrne na trdko
Tone Malgaj, stavbni in pohištveni pleskar in ličar
Liubliana, Kolodvorska ulica 6.

Razpošiljalna priporoča
„Slovenski bombaž“ za pletenje znamke „Jagnje“
Ljubljana - Zg. Šiška v vseh ločilih barvah in vsake delelosti.

Zahvala.

Vsemogočnemu je dopadlo, da je dne 14. noveembra ponoči poklical k Sebi zvesto svojo služabnico 85 letno gospo
Marijo Seinkovič, roj. Jakl
ki smo jo dne 15. noveembra spremlili k večnemu počitku. Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja porodom njene dolge bolezi in smrti iskramo tem potem prisrčno zahvalo vsem prijateljem in znancem. Prav posebna zahvala bodi izrečena č. gg. domačima duhovnikoma in č. šolskim sestram za duševno tolažbo ob smrti blage pokojnice, nadalje g. dr. J. Tavčarju za lažanje telesnih bolečin, istotako se zahvaljujemo domačemu pevskemu zboru in pevkam Marijine družbe za žalostinki doma in ob grobu. Iskreno se zahvaljujemo tudi gospej Robičevi, ki nam je ob dolgi bolezi in ob smrti nepozabno babice stala s tolažilno besedo in dejanjem zvesto ob strani. Končno bodi zahvala vsem tržanem in tržankam ter sploh vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli ter spremljali drago pokojnico na njeni zadnji poti. Nepozabno pokojnico priporočamo v molitev in v blag spomin!
V Središču, dne 16. noveembra 1921.
Zalujoča obitelj A. Kosijeva.

SVILEN PAPIR ZA CVETLICE

V 50 BARVAH

„PAPIROS“
velitrgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami
Nunčić, Fürst i drugovi
ZAGREB,
— Poštni predal 205. —
Glavno zastopništvo in zaloga
BUNZL I BIACH
tvornica papirja
OETMANN I WATTENS

Krepni zvitki
znamka „Kakadu“ v 50 barvah

PELLURE

bele in v barvah 1851

Posnemni zvitki in papirji za kopiranje itd. itd.

Ugarsko - hrvatsko dioničko pomorsko parobrodarsko društvo na Rijeci.

U smislu društvenih pravila časti se ovo ravnateljstvo pozvati gospodu dioničaru na

XXIX. redovitu glavnu skupštinu

koja će se održavati u društvenim prostorijama dne 6. decembra t. g. u 10 sati prije podne za slijedećim

Dnevnim redom:

1. Izvešće ravnateljstva i nadzornog odbora; predložjenje bilance za god. 1919. i 1920. i absolutorij ravnateljstvu i nadzornom odboru.
2. Predlog o razdiobi čistog dobitka.
3. Preinacjenje čl. 1, 2, 3, 4, 5, 15, 19, 20, 30, 37, 41, 43, 45, 48, 54, 56, 57, 60, 63, 67, i 69. te ukinuće čl. 18, 31, 43, 59, 65, 66, i 68. društvenih pravila i dosljedna promjena brojeva pojedinih članaka.
4. Izbor ravnateljstva.
5. Izbor nadzornog odbora.

Bilanca će biti izložena u društvenim prostorijama na uvid gospodi dioničarima kroz 8 dana prije glavne skupštine.

U smislu čl. 44. društvenih pravila, svaki dioničar, koji želi prisustvovati glavnoj skupštini, dužan je položiti svoje dionice 8 dana prije glavne skupštine, t. j. najkasnije do 28. novembra t. god. uključivo, isto kod Jadranske banke u Beogradu, kod Prve Hrvatske Stedionice i Hrvatske Eskomptne Banke u Zagrebu, kod Filialke Jadranske Banke u Ljubljani, kod Banke i Stedionice za Primorje na Sušaku i kod Banca Flumana na Rijeci.

Na temelju čl. 52. društvenih pravila imadu sjedište i glas na glavnoj skupštini samo oni dioničari, koji posjeduju najmanje deset dionica. Svakih deset dionica dadu pravo na jedan glas.

Jedna pravomoćna odluka u premetu pod točkom 3. dnevnog reda, moći će se stvoriti samo prema ustavama čl. 48. društvenih pravila.

Rijeka, dne 19. novembra, 1921. **Ravnateljstvo.**

Račun razmjere za god. 1919. — Aktiva: Brodovlje K 9.231.397.—; Nekretnine K 412.497.58; Inventar K 379.117.43; Jamčevine K 152.009.—; Vlastiti efekti K 5.125.179.66; Efekti Mirovinske zaklade K 554.416.66; Efekti u pohrani K 1.125.50; Gotovina K 42.940.60; Dužnici K 10.638.908.3. Ukupno K 26.537.586.78. — Pasiva: Glavnica K 6.000.000.—; Osigurajuća zaklada K 3.137.718.57; Pričuvna zaklada K 844.915.74; Zaklada za obnovu brodovlja K 7.644.801.65; Zaklada za istrešenje brodova K 3.389.136.37; Potporna zaklada K 233.774.36; Mirovinska zaklada K 574.181.75; Vjerovnici K 3.035.124.89; Prelazno K 610.085.07; Dobitak K 468.047.78. Ukupno K 26.537.586.78.

Račun dobitka i gubitka. — Dati: Uprava K 889.634.53; Osiguracija brodovlja K 306.657.57; Perezi K 52.087.64; Istrešenje i amortizacija K 621.461.65; Dobitak K 468.947.78. Ukupno K 2.287.839.17. — Imati: Saldo na nove ex 1918. K 13.247.63; Poslovni prihod K 2.274.641.54. Ukupno K 2.287.839.17.

Račun razmjere za god. 1920. — Aktiva: Brodovlje K 9.231.397.—; Nekretnine K 206.448.79; Inventar K 285.452.23; Jamčevine K 98.740.—; Vlastiti efekti K 2.836.120.—; Efekti Mirovinske zaklade K 449.416.66; Efekti u pohrani K 1.125.50; Gotovina K 240.454.63; Dužnici K 32.431.326.11; Ukupno K 45.780.480.92. — Pasiva: Glavnica K 6.000.000.—; Osigurajuća zaklada K 3.186.999.19; Pričuvna zaklada K 870.263.21; Zaklada za obnovu brodovlja K 7.878.939.70; Zaklada za istrešenje brodovlja K 4.358.392.85; Potporna zaklada K 231.238.12; Mirovinska zaklada K 659.317.44; Vjerovnici K 18.902.480.11; Prelazno K 2.268.466.59; Dobitak K 1.439.889.71; Ukupno 45.780.480.92.

Račun dobitka i gubitka. — Dati: Uprava, teč. razlika i previtka K 5.042.856.19; Osiguracija brodovlja K 665.975.08; Perezi K 121.250.64; Istrešenje i amortizacija K 575.804.67; Dobitak K 1.438.888.71; Ukupno: K 7.844.270.22. — Imati: Saldo na nove ex 1919. K 468.047.78; Poslovni prihod K 7.376.222.44; Ukupno K 7.844.270.22.

Vidjeno i uspoređeno sa glavnim i nuzgređnim knjigama prenadjena je u potpunom redu. 1901

Nadzorni odbor.

Bilanca i izvješća ravnateljstva i nadzornog odbora, biti će izloženi na uvid u prostorijama ravnateljstva počam od 28. novembra o. g. do dana glavne skupštine.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema vse bančne posle najtočneje in najbrljeje.

Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik Zagreb, Wien, Opatija, Zadar, New-York, Frank Sakser, State Bank.
Poslovne zveze z vsemi večjimi mesti v tu- in inozemstvu.